

Toruńskie Nowe Miasto - 750 lat lokacji

[1]

Muzeum Okręgowe zaprasza na otwarcie nowej wystawy czasowej Toruńskie Nowe Miasto - 750 lat lokacji. Wernisaż odbędzie się 13 sierpnia 2014 r. o godz. 17.00 w Ratuszu Staromiejskim.

Na wystawie pokazane zostanie Nowe Miasto na obrazach, grafikach, starych fotografiach oraz pocztówkach, ze szczególnym uwzględnieniem takich obiektów jak: kościół parafialny pw. św. Jakuba, nieistniejący już kościół Dominikanów i budynek ratusza (w późniejszym okresie zburzony, a na jego miejscu wybudowano zbór ewangelicki). Zaprezentowane zostaną kopie dokumentów z XIII-XV wieku z Archiwum Państwowego w Toruniu wraz z planszami informacyjnymi na temat historii Nowego Miasta. Podczas wernisażu na wiele pytań dotyczących powstania i historii Nowego Miasta odpowie kurator wystawy – Robert Żytkowicz.

Toruńskie Nowe Miasto lokowano na podstawie dokumentu wystawionego przez mistrza krajowego Ludwika von Baldersheima dnia 13 lipca 1264 roku. Przyczyn lokacji w bezpośrednim sąsiedztwie Starego Miasta należy szukać w bardzo dynamicznym rozwoju tego ostatniego. Nowy ośrodek miał być zapleczem produkcyjnym dla bogatego kupieckiego Starego Miasta. Bloki zabudowy i przebiegi ulic zostały starannie zaplanowane. Układ przestrzenny miasta opierał się na ciągu ważnego traktu handlowego do Dobrzyńa nad Wisłą.

W związku z tym Nowe Miasto odsunięto od brzegu Wisły. Regularny układ ulic został zaburzony tylko przez wcześniej już istniejące zabudowania kościoła i klasztoru Dominikanów oraz przebieg ulicy Wielkie Garbary. Nowe Miasto otrzymało od Krzyżaków te same prawa i przywileje co Stare Miasto. Wyłączono z nich tylko jatki mięsne oraz dom kupiecki, które to zakon zachował dla siebie. Nowy ośrodek miał charakter rzemieślniczy, dominowały w nim cechy sukienników oraz cechy garbarskie. W pierwszej połowie XV w. miasto, istniejąc w cieniu znacznie bogatszego Starego Miasta, przeżywało kryzys. Rada staromiejska dążyła do zniesienia odrębności samorządowej i ekonomicznej słabszego ośrodka i połączenia obu organizmów miejskich. Nastąpiło to w 1454 roku podczas eskalacji konfliktu z Krzyżakami. Rada Miejska Nowego Miasta sprzyjała zakonowi, ale

pospólstwo przejęło władzę, pomogło zdobyć zamek krzyżacki i zwróciło się do Rady starotoruńskiej o przyłączenie do Starego Miasta. Oba miasta zostały połączone w jeden organizm miejski na zasadach i pod władzą Rady starotoruńskiej. Zostało to potwierdzone przez Kazimierza Jagiellończyka w wydanych w 1457 roku tzw. przywilejach kazimierzowskich dla Torunia.

Na wystawie pokażemy Nowe Miasto na obrazach, grafikach, starych fotografiach oraz pocztówkach, ze szczególnym uwzględnieniem takich obiektów jak: kościół parafialny pw. św. Jakuba, nieistniejący już kościół Dominikanów i budynek ratusza (w późniejszym okresie zburzony, a na jego miejscu wybudowano zbór ewangelicki). Zaprezentujemy kopie dokumentów z XIII-XV wieku z Archiwum Państwowego w Toruniu wraz z planszami informacyjnymi na temat historii Nowego Miasta.

Robert Żytkowicz

Miejsce ekspozycji: Muzeum Okręgowe w Toruniu, Ratusz - Mała Galeria

Czas trwania wystawy: 14 sierpnia – 30 listopada 2014

Kurator: Robert Żytkowicz

Opracowanie plastyczne: Tomasz Pietrzyk

Odnosiniki:

[1]

https://www.torun.pl/sites/default/files/r_assmus_jg_bach_widok_torunia_od_wschodu_ok_1860.jpg